

V Novém Jičíně dne 5. 3. 1990

Vážení přátelé,

tento dopis píšu jako poděkování a vzpomínku na lidi, kteří pomohli nejen mému manželovi, jeho strýci a mně, ale na všechny, kteří projevili velkou odvahu a lidské cítění s pronásledovanými židovskými bližními.

V roce 1941 fašistické německé vojsko vtrhlo na Volyň v bývalém Polsku a začalo utrpení pro všechny zde žijící národy, především pro národ židovský.

Němci vytvořili gheta ve všech velkých i některých menších městech. V ghetu v okresním městě Ostrožec jsem byla mimo jiných vězněna i já, můj pozdější manžel Adam Abraham Esterkes s rodiči a jeho strýc Václav Benjamin Rivec s rodinou. Po krátké době se jim podařilo přestřížením ostnatých drátů utéci. Skrývali se nejprve v lese, kde si vybudovali úkryt. Avšak byli objeveni nepřáteli a pobiti kromě Abrahama Esterkese a Benjamina Rivce, kteří byli v tu chvíli nedaleko úkrytu a tragédie se odehrála před jejich očima. Zůstali sami a začali hledat útočiště u svých známých.

V blízkém okolí se našli lidé, kterým jejich osud nebyl lhostejný. Pobývali ve vesnici Vyhoda okres Ostrožec na dvou místech, vzdálených od sebe asi 2 km. V domě paní Marie Rudolfové a jejího syna Alexandra Rudolfa a v domě druhého syna Václava Rudolfa s manželkou Olgou a pěti dětmi. Přesto, že sami měli nouzi po všech stránkách, poskytovali oblečení, jídlo, přikrývky. Na pomoci se podílela i dcera Marie Rudolfové - Olga Rudolfová s rodinou, která bydlela nedaleko v obci Mulovaná. Při gestapem prováděných kontrolách bylo nutné se přesouvat v noci z jednoho místa na druhé. Nebezpečí a tím spojené bylo veliké. Jednoho dne do domu Václava Rudolfa a rodinou vtrhlo gestapo /snad na udání/ a na půdě tvář v tvář stáli jeden z ozbrojenců gestapa a skrývaní, kteří stáli pouze za jednou otýpkou slámy. Jedině zázrakem unikli smrti - gestapák je snad musel vidět.

Nebylo snadné při takové chudobě uživit ani vlastní rodinu. Abraham Esterkes měl prsten po rodičích, který Marie Rudolfová směnila za mouku a upekla chleba, aby mohla poskytnout alespoň to nejnutnější.

Rodiny Rudolfovy ukrývaly Abrahama Esterkese a Benjamina Rivece až do března 1944. Nasazovali nejen své životy, ale i životy svých rodin a všech příbuzných.

Po odchodu německých vojsk se oba dobrovolně přihlásili do československé zahraniční armády pod velením Ludvíka Švobody. Adam Esterkes byl u Dukly těžce raněn. Benjamin Rivec zemřel asi v roce 1980 ve věku 70 let.

Po válce jsme s Abrahamem Esterkesem založili rodinu stejného původu. Můj osud během války byl podobný osudu mého manžela. Ztratila jsem rodiče, sourozence a všechny příbuzné. Jenom zázrakem jsem zůstala naživu.

Skrývala mě polské rodina Lipských v Ledochovce /nyní Nová Ukrajinka/. Věděla jsem že se u nich ukrývá i bratr, kterého jsem hledala. Setkali jsme se a společně jsme se zde ukrývali asi pět měsíců. Ze strachu před vyzrazením jsme se museli přesunout k matce Lipských - paní Zikovské na Marušíně /asi 10 km/. Tehdy se už formovala "Polská placůvka" složená z ruských zajatců a židů, kterým se podařilo zachránit se. Tam jsem se zapojila i já, protože jsem chtěla zachránit bratra Michala Rivece. Nepřátelé přepadli i Marušín a s mou ochránkyní jsme společně v noci přešli do Mlynova, a dále do Lucka. V Lucku bylo mnoho známých lidí od kterých hrozilo vyzrazení. Paní Zikovská mě poslala ke svému bratrovi panu Paškovskému do Julany blízko Kiverce. Pan Paškovský náhle zemřel, ale před smrtí mi zajistil ochranu u pana Biško.

Se svými zachránci jsem byla v kontaktu do provincie 1945, kdy jsem se přestěhovala do Československa a od té doby se mi nepodařilo zjistit jejich osudy.

U pana Biško jsem se ukrývala až do března 1944. Můj bratr byl v lednu 1944 vyzrazen a spolu se svou manželkou popraven. V Rovně jsme vytvořili pomocný tábor pro postižené válkou. V tu dobu jsem se opět setkala se svým budoucím manželem. On odešel do armády a já jsem pomáhala postiženým válkou.

Vzhledem k podobným osudům bylo naše manželství plné porozumění. Abraham Esterkes zemřel v roce 1984. Máme spolu dvě děti a ztratila jsem v něm nenahraditelného manžela a přítele.

Po těžkých životních útrapách se i po tolika letech nemůžu s minulostí vyrovnat. Žiju v okresním městě Nový Jičín, kde díky dosavadnímu systému existuje určitá diskriminace a jsem mimo dění židovských náboženských obcí. Vzhledem ke stávajícím změnám v Československu mám naději, že se setkám s lidmi stejného osudu. Pevně věřím, že toto setkání, po kterém již leta nesmírně toužím, se uskuteční.

Jako svědkové tehdejších událostí již žijí pouze dcera Marie Rudolfové - Olga Loukotová /nar. 1909/ se synem Václavem /nar. 1931/

a z rodiny Václava Rudolfa dcery Emilie Halánová /1931/

Žije ve Všecklapech, okr. Teplice

Marie Hladíková /1932-zemřela/

Olinu

Žeňa Syrovátková /1939/

Paní Marie Rudolfová zemřela v roce 1978 ve věku 95 let.

Její syn Alexandr Rudolf padl v boji u Dukly a syn Václav

Rudolf zemřel v roce 1978 a manželka Olga o rok později.

Helena Esterkesová

Helena Esterkesová

rozená Bella Rivcová

za okupace změněno na

Helena Radvanská

Budovatelů 9

741 01 Nový Jičín

Svědkové událostí:

Olga Loukotová, roz. Rudolfová
Kunín 104, okr. Nový Jičín

Olga Loukotová

Václav Loukota - syn
Zahradní 359,
742 42 Nový Jičín 2

Václav Loukota